

מבוא לעריכת צוואה

עו"ד אורי צפת

תשרי תשע"ה

מצווה לקיים דברי המת-האומנם?

- ספר בראשית, ויחי, פרק מ"ח, פסוקים כ"ח-ל"א
- פרשת בנות צלופחד- ספר במדבר:

פרק כ"ז, פסוקים א'-י"א

פרק ל"ו, פסוקים א'-י"ב

צוואה לפי דין התורה

מתי לעשות צוואה?

- רצון לשנות את חוק הירושה.
- נסיבות מיוחדות.
- שיקולי מיסוי.
- מניעים נקמניים של המנוח.
- זה הולך וזה בא מצד היורשים

עִזְבוֹן מֵהוּ?

- האם הוא יישות משפטית?
- מה כלול בעיזבון?
- היש נכסים שאינם עיזבון?
- זכויות עתידיות
- חובות העיזבון

ירושה על פי דין

- סוגי היורשים
- דרכי חלוקת הירושה
- מקרים מיוחדים

ירושה עפ"י צוואה

- צוואה בכתב יד
- צוואה בעדים
- צוואה בפני נוטריון
- צוואה בפני הרשות
- צוואת שכיב מרע
- צוואה מול פני המוות

הידועים בציבור

- סעיף 55- איש ואישה, חיי משפחה, במשק בית משותף, שאינם נשואים לאחר סעיף 57(ג)- מזונות מן העיזבון

תיקון פגמים בצוואה

- צוואה בכתב יד- כולה בכתב יד המצווה
- צוואה בעדים- בכתב ובפני שני עדים
- צוואה בפני רשות- נאמרה או הוגשה לפני רשות
- צוואה בע"פ- נאמרה ע"י בפני שני עדים השומעים
את לשונו בעת האירוע

טקס חתימת הצוואה

- פרוטוקול.
- צילום.
- מומחה רפואי. בע"מ 3777/12 כב' השופט י' דנציגר.
- עדים.
- כתיבת וחתימת הצוואה.

ניסוח הצוואה

- מה לרשום ומה לא לרשום?
- בחירת צורת הצוואה
- ניסוח הצוואה בהתאם לרצון המצווה
- הצהרת העדים- סעיף 20: "המצווה הצהיר בפנינו שזו צוואתו וחתם".

הוראות הצוואה

- יורש במקום יורש- סעיף 41
- יורש אחר יורש- סעיף 42
- יורש שמת לפני המוריש- סעיף 49

תנאים בצוואה

- יורש על תנאי עתידי או בהגיע מועד- סעיף 43(א)
- יורש על תנאי מפסיק- סעיף 44
- חיובי יורש לעשות או לא לעשות
- הוראת סעיף 53 לחוק

נאמנויות בצוואה

- מהי נאמנות? (Trustee)
- האם היא עדיפה?
- כיצד להקים נאמנות בצוואה?

תניית סילוקין בצוואה

- היש לה תוקף?

טעות בצוואה של המצווה

- סעיף 30(ב)- בעובדה, במשפט, במניע
- סעיף 32- טעות סופר
- סעיף 33- צוואה סתומה
- בע"מ 8300/11 (עליון)- "אין לבית משפט להיכנס לנעליו של המצווה ולכתוב במקומו את הצוואה".
- מהי טעות בעובדה?- החליף את ראובן בשמעון.
- מהי טעות במשפט?- משמעות הוראת הצוואה.

מינוי אפוטרופוס בצוואה

- סעיף 64 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות

מה בין צוואה להסכם יחסי ממון?

- על ההתנגשות שבין חוק יחסי ממון לבין חוק הירושה. ראה אתר פסק דין (מאת עו"ד אורי צפת)
- בע"מ 7468/11- פלוני נ' אלמונית (עליון), כב' השופט נ' הנדל

ביטול צוואה על ידי המצווה

- חזקת ההשמדה סעיף 36 לחוק הירושה.
- השתתפות בביטול הצוואה.
- עמ"ש מחוזי ירושלים 8078-06-10 פלוני נגד אלמוני.
- הדרך לביטול צוואה - משפחוק - כרך ה' מאת עו"ד אורי צפת.

טעויות שכיחות בניסוח הצוואה

- פירוט יתר
- שפה גבוהה שאינה מובנת למצווה
- הוראת סל לגבי יתרת העיזבון
- רכוש עתידי
- דין תורה
- מינוי מנהל עיזבון
- הוראות חוק יחסי ממון
- יורש במקום יורש

מה בין זוכה לבין זוכה במנה?

- מה בין מנה לבין נכסי העיזבון?
- סעיף 40- נושא הצוואה
- זוכים- סעיף 2.
- סעיף 131- אחריות של זוכה במנה

סעיף אריכות ימים

- נא לפנות לבנק
- אין מקומו בחוק הירושה

צוואות הַדְדִּיּוֹת

- תחולת סעיף 8א לחוק הירושה - אוגוסט 2005

התנגדויות לצוואה

- סעיף 26- כשרות לצוות (צריך לומר כשירות)
- סעיף 30- אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת,

תחבולה, תרמית

סעיף 35- השתתפות בעריכה (פרשנות מצמצמת)

עד לצוואה, לקח באופן אחר חלק

בעריכתה.

בן זוג.

ניהול הליך התנגדות לצוואה

- רשם הירושה
- העברה לבית המשפט
- קדם המשפט
- שלב ההוכחות

איסוף ראיות

- השלב הקשה
- כיצד?
- מה עושים?

התנגדות לצוואה בחיים

- התנגדות לצוואה של מצווה שטרם נפטר.
- התנגדות לצוואה של מצווה שהינו פסול דין.
- בע"מ 2035/13 כב' השופט נ' הנדל.
- תיק עיזבון 4459/07/12 בימ"ש לענייני משפחה בתל אביב.

הכתובה והצוואה

- סעיף 11(ג)
- סעיף 59(7)
- סעיף 104(א)(3)
- סעיף 104(א)(4)
- סעיף 17 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973
- בע"מ 9692/02, פלונית נ' פלוני (עיזבון אורי בר ז"ל)

משפט בינלאומי פרטי

- סמכות מקומית- תקנה 10 לתקנות הירושה
- סעיף 137-דין מקום המושב בעת מות המנוח
- סעיף 138-140- הוראות חורגות

מצונות מן העיזבון

- הפרק הרביעי לחוק הירושה

מנהל עיזבון זמני

- מהו?
- מתי ממנים?
- הוראת המוריש- סעיף 81

מנהל עיזבון קבוע

- מהו?
- מתי ממנים?
- הוראת המוריש- סעיף 81

נכסי לבר עיזבון

- סעיף 147 לחוק הירושה
- מה גורלו של מוטב בקופת גמל מול יורשי העמית על פי דין. רבעון לבנקאות חוברת 174 עמוד 93. מאת עו"ד אורי צפת.
- מתי צריך להודיע לקופה?
- ע"א 5027/90- מילשטיין נ' אקווה- לפני מות המצווה
- ע"א 233/98- כץ נ' מקפת- אין צורך לפני מות המצווה

רשלנות עורך דין בעשיית הצוואה

- השתתפות בעריכה
- ידיעה על השפעה בלתי הוגנת
- ניסוח רשלני

חשבון הבנק המשותף

- ע"א 679/76- סלי נ' שפר, פד"י ל"ב (2), 785
- ע"א 268/81- ברעם נ' גרטי, פד"י ל"ח (2), 45
- ע"א 155/73- שרון נ' לייבוב, פד"י כ"ח (2), 673

הלכת יהלום

• ע"א 5774/91- מרים יהלום נ' מנהל מס שבח,

פד"י מ"ח (3), 372

כאשר בן הזוג מגיש את התביעה נגד העיזבון.

כאשר היורשים תובעים את העיזבון.

הסתלקות מירושה

- הוראות סעיף 6 לחוק הירושה.

מהי עיסקה בירוששה?

- הוראת סעיף 8 לחוק הירוששה.
- בע"מ 8974/12 פלונית נגד פלוני (כב' השופט ניל הנדל).
- מה בין "ירוששה" לבין "עזבון"?

תורת האורגנים בדיני הצוואה

- סעיף 35 לחוק הירושה.
- עמ"ש 1182/05 בית המשפט המחוזי בתל אביב.
- תיק עיזבון 6071/01
- יוסף לבנון נ' הרב סיני פרנקל- ע"מ 8/08 (מחוזי נצרת)

חובות עורך דין

- עד לצוואה
- שמירת הצוואה
- סודיות- דברים שהוחלפו בין עורך הדין לבין המנוח לקראת עשיית הצוואה